

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії,

Ректор університету

Сергій ПАНЧЕНКО

«16» бересня 2020 р.

ПРОГРАМИ

вступних випробувань для вступу на основі
повної загальної середньої освіти

Харків – 2020

ЗМІСТ

Українська мова	3
Математика	8
Іноземна мова	12
Фізика	18
Історія України	23
Географія	36

УКРАЇНСЬКА МОВА

Вступ

Програма для вступних випробувань з дисципліни «Українська мова» призначена для абітурієнтів, які вступають на основі повної загальної середньої освіти.

Пропонована програма створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, та програми незалежного оцінювання з української мови та літератури, яка затверджена Міністерством освіти і науки України 03.02.2016 року №77 «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти».

Предмет дисципліни – всі розділи української граматики. Матеріал для програми підготовлений з урахуванням цілей навчання, що зумовлені специфікою освітніх та пізнавальних потреб абітурієнтів УкрДУЗТ, майбутніх можливих фахівців у галузі залізничного транспорту.

Мета іспиту

Оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з української мови з метою конкурсного відбору для навчання у вищих навчальних закладах.

Завдання іспиту – оцінити знання вступників з основних положень сучасної української граматики: морфології, синтаксису, пунктуації, які передбачаються державною програмою з української мови.

Абітурієнти повинні знати:

- основні поняття і визначення всіх розділів сучасного українського правопису;
- зміст мовних понять і термінів;
- мовні явища, закономірності, правила орфографії та пунктуації;
- значення мовних одиниць та особливості їх функціонування;

Абітурієнти повинні вміти:

- застосовувати в текстах всі правила з орфографії, морфології, синтаксису та пунктуації;
- розпізнавати мовні явища й закономірності;
- аналізувати, групувати, класифікувати, систематизувати мовні явища;
- відрізняти випадки правильного використання мовних засобів від помилкових;
- розуміти значення й особливості функціонування мовних одиниць;
- створювати власні висловлювання з певною комунікативною метою;
- виражати мовними засобами свій духовний світ, популяризувати українською мовою цінності української та світової культури.

Зміст програми

1 Українська мова

1.1 Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія. Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо.

Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків.

Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах.

Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

1.2 Лексикологія. Фразеологія Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова. Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

1.3 Будова слова. Словотвір Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

1.4 Морфологія Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні й загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах).

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складна форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого і найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні і підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

1.5 Синтаксис Словосполучення та речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами та частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертанням.

Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові).

Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них. Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться за тестовими технологіями в письмовій формі. Тест складається з двох частин. Частина 1 містить 10 тестових завдань з однією вірною відповіддю. Частина 2 складається із одного завдання відкритої форми - диктанту. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

За вірну відповідь на кожне із тестових завдань виставляється 5 тестових балів.

Завдання частини 2 оцінюється за кількістю балів від 0 до 10 за такими критеріями:

- 10 балів – бездоганна відповідь;
- 8 балів – повна відповідь;
- 6 балів – вірна відповідь з не грубими помилками;
- 4 бали – відповідь, яка містить грубі помилки;
- 2 бали – спроба приступити до відповіді;
- 0 балів – повна відсутність відповіді.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 100 до 200 балів.

Література:

- 1 О. Авраменко О. Українська за 20 уроків. Базовий курс для вдосконалення мови. – К., 2016.
- 2 Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К., 1991.
3. Бабій І., Свистун Н. Синтаксис сучасної української мови. Самостійна та індивідуальна робота: Навчально-методичний посібник – К., 2014.
- 4 Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції Українського правопису. – К., 2020.

- 5 Бойко В.М., Давиденко Л.Д. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія – К., 2014.
- 6 Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів: Навч. посібник. - 2-ге вид., стер. – К., 1995.
- 7 Культура української мови / за ред. В. Русанівського. – К., 1990.
- 8 Лавринець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія – К., 2019.
- 9 Орфографічний словник української мови / За ред. О. Олійник – К., 2017.
- 10 Панченков А., Терещенко В. Український правопис у новій редакції. Методика реалізації – К., 2019.
- 11 Словник труднощів сучасної української мови. 5–11 класи – К., 2019.
- 12 Український правопис. Друге стереотипне видання. – К., 2019.

МАТЕМАТИКА

Вступ

Програма для вступних випробувань з дисципліни „Математика” призначена для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти.

Пропонована програма створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, та програми незалежного оцінювання з математики, яка затверджена Міністерством освіти і науки України 03.02.2016 року №77 «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти».

Предмет дисципліни – алгебра та початки математичного аналізу, геометрія. Матеріал для програми підготовлений з урахуванням цілей навчання, що зумовлені специфікою освітніх та пізнавальних потреб абітурієнтів УкрДУЗТ, майбутніх можливих фахівців у галузі залізничного транспорту.

Мета іспиту

Оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з математики з метою конкурсного відбору для навчання у вищих навчальних закладах.

Завдання іспиту – оцінити вивчення принципів та методів, які використовуються для розв'язування математичних задач, які передбачаються державною програмою з математики.

Абітурієнти повинні знати:

- основні поняття і визначення всіх тем дисципліни; аксіоми і теореми та правила їх практичного застосування; зміст основних методів дисципліни та їх призначення для розв'язування прикладів і задач.

Абітурієнти повинні вміти:

- будувати математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ та досліджувати ці моделі засобами математики;

- виконувати математичні розрахунки (дії з числами, поданими в різних формах, дії з відсотками, складання та розв'язування пропорцій, наближені обчислення тощо);

- виконувати перетворення виразів (розуміти змістове значення кожного елемента виразу, знаходити допустимі значення змінних, знаходити числові значення виразів при заданих значеннях змінних, виражати з рівності двох виразів одну змінну через інші тощо);

- будувати й аналізувати графіки функціональних залежностей, досліджувати їхні властивості;

- розв'язувати рівняння, нерівності та їх системи, текстові задачі складанням рівнянь, нерівностей та їх систем;

- зображати та знаходити на рисунках геометричні фігури, встановлювати їхні властивості й виконувати геометричні побудови;

- знаходити кількісні характеристики геометричних фігур (довжини, величини кутів, дуг, площі, об'єми);
- обчислювати ймовірності випадкових подій та розв'язувати найпростіші комбінаторні задачі;
- аналізувати інформацію, яка подана в різних формах (графічній, табличній, текстовій та ін.).

Зміст програми

1 Алгебра і початки аналізу

Рціональні та ірраціональні числа, їх порівняння та дії над ними.

Числові множини та співвідношення між ними.

Відношення та пропорції. Відсотки. Основні задачі на відсотки.

Рціональні, ірраціональні, степеневі, показникові, логарифмічні, тригонометричні вирази та їх тотожні перетворення.

Лінійні, квадратні, раціональні, ірраціональні, показникові, логарифмічні, тригонометричні рівняння, нерівності та їх системи. Застосування рівнянь, нерівностей та їх систем до розв'язування текстових задач.

Лінійні, квадратичні, степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні функції, їх основні властивості. Числові послідовності.

Похідна функції, її геометричний та фізичний зміст. Похідні елементарних функцій. Похідна суми, добутку й частки функцій. Похідна складеної функції.

Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій.

Первісна та визначений інтеграл. Застосування визначеного інтеграла до обчислення площ криволінійних трапецій.

Комбінаторні правила суми та добутку. Перестановки (без повторень), кількість перестановок. Розміщення (без повторень), кількість розміщень. Комбінації (без повторень), кількість комбінацій. Поняття ймовірності випадкової події. Найпростіші випадки підрахунку ймовірностей. Поняття про статистику. Статистичні характеристики рядів даних.

2 Геометрія

Геометричні фігури та їх властивості. Аксиоми планіметрії. Найпростіші геометричні фігури на площині.

Трикутники, чотирикутники, многокутники, коло і круг. Вписані в коло та описані навколо кола многокутники. Рівність і подібність геометричних фігур. Геометричні перетворення фігур.

Геометричні величини та їх вимірювання. Довжина відрізка, кола та його частин. Градусна та радіанна міра кута. Площі фігур.

Координати та вектори на площині. Координати точки. Координати середини відрізка. Рівняння прямої та кола. Рівні вектори. Колінеарні вектори. Координати вектора. Додавання векторів. Множення вектора на число. Кут між векторами. Скалярний добуток векторів.

Геометричні фігури. Аксиоми стереометрії. Взаємне розміщення прямих і площин у просторі. Многогранники і тіла обертання, їх види та властивості. Побудова в просторі.

Геометричні величини. Відстані. Міри кутів між прямими й площинами. Площі поверхонь та об'єми.

Координати та вектори у просторі. Координати точки. Координати середини відрізка. Рівні вектори. Координати вектора. Додавання векторів. Множення вектора на число. Кут між векторами. Скалярний добуток векторів.

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться за тестовими технологіями в письмовій формі. Тест складається з двох частин. Частина 1 містить 8 тестових завдань з однією вірною відповіддю. Частина 2 складається із одного завдання відкритої форми: задачі або теоретичного питання, що передбачає розгорнуту відповідь. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

За вірну відповідь на кожне із тестових завдань виставляється 10 тестових балів.

Завдання частини 2 оцінюється за кількістю балів від 0 до 20 за такими критеріями:

20 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

16 балів – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

12 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі недоліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

8 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але недоведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

4 бали – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 100 до 200 балів.

Література:

1 Шкіль М.І., Слєпкань З.І., Дубинчук О.С. Алгебра і початки аналізу: Підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Зодіак – ЕКО, 2002. 272 с.

2 Шкіль М.І., Слєпкань З.І., Дубинчук О.С. Алгебра і початки аналізу: Підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Зодіак – ЕКО, 2006. 384 с.

3 Нелін Є.П. Алгебра і початки аналізу: Дворівневий підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Х.: Світ дитинства, 2004. 432 с.

4 Нелін Є.П. Алгебра і початки аналізу: Дворівневий підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Х.: Світ дитинства, 2005. 392 с.

5 Афанасьєва О.М., Бродський Я.С., Павлов О.Л., Сліпенко А.К. Алгебра і початки аналізу. 10 клас: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. 456 с.

6 Афанасьєва О.М., Бродський Я.С., Павлов О.Л., Сліпенко А.К. Алгебра і початки аналізу. 11 клас: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. 384 с.

- 7 Бевз Г.П. Алгебра і початки аналізу: Підручник для 10-11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2005. 255 с.
- 8 Шкіль М.І., Колесник Т.В., Хмара Т.М. Алгебра і початки аналізу: Підручник для 10 кл. з поглибленим вивченням математики в середніх закладах освіти. – К.: Освіта, 2004. 318 с.
- 9 Шкіль М.І., Колесник Т.В., Хмара Т.М. Алгебра і початки аналізу: Підручник для 11 кл. з поглибленим вивченням математики в середніх закладах освіти. – К.: Освіта, 2001. 311 с.
- 10 Афанасьєва О.М., Бродський Я.С., Павлов О.Л., Сліпенко А.К. Геометрія 10 – 11 клас: Підручник – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 288 с.
- 11 Тадеєв В.О. Геометрія. 10 клас: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2003. 384 с.
- 12 Тадеєв В.О. Геометрія. 11 клас: Підручник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2004. 480 с.
- 13 Бевз Г.П. та інші. Геометрія: Підручник для 10-11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Вежа, 2004. 224 с .
- 14 Нелін Є, Дворецька Л., Прокопенко Н. та ін. Зовнішнє оцінювання з математики. Інформаційні матеріали. – К: УЦОЯО, 2006. – 40 с.
- 15 Математика: Зовніш. оцінювання. Навч. посіб. із підготов. до зовніш. оцінювання учнів загальноосвіт. навч. закл. /Л.П. Дворецька, Ю.О. Захарійченко, А.Г. Мерзляк та ін; Укр. центр оцінювання якості освіти. – К., 2007. – 64 с.

ІНОЗЕМНА МОВА

Метою вступного іспиту з англійської мови є виявлення рівня сформованості у вступників на навчання в Українському державному університеті залізничного транспорту іншомовної комунікативної компетентності, її відповідності основним положенням Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, рівнів навчальних досягнень випускників середніх шкіл, викладених у змісті чинної програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (2-11 класи), чинній програмі ЗНО з англійської мови та вимогам Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1).

Об'єктами контролю є читання, аудіювання і письмо як види мовленнєвої діяльності, а також лексичний і граматичний аспекти іншомовної комунікації (використання мови).

Вимоги до вступників на іспиті

Комунікативна компетентність читання передбачає, що вступник:

- розуміє основний зміст прочитаних іншомовних автентичних текстів різних жанрів та стилів (публіцистичного, академічного або художнього), що відображають реалії життя та відповідають віковим особливостям випускників шкіл;
- уміє знаходити в тексті, аналізувати та зіставляти необхідну детальну інформацію, що подається у вигляді фактів, оціночних суджень, опису, аргументації і робити висновки з прочитаного;
- розрізняє фактографічну інформацію і враження;
- здатен виділяти головну думку/ідею та диференціювати основні факти і другорядну інформацію;
- розуміє структуру текстів та розпізнає логічні зв'язки між частинами тексту.

Тексти, запропоновані для читання, можуть містити до 3% незнайомих слів, про значення яких можна здогадатись за співзвучністю з рідною мовою (слова-інтернаціоналізми), за словотворчими елементами, використовуючи лінгвістичну та контекстуальну здогадку, спираючись на сюжетну лінію. Загальний обсяг тексту не перевищує 1500 слів.

Лексична та граматична компетентність передбачає, що вступник уміє:

- ідентифікувати лексичні одиниці англійської мови в процесі читання та аудіювання, добирати та доцільно їх використовувати в ході письмового спілкування з урахуванням мовного та комунікативного контексту, зокрема лексичного значення одиниць, їх комбінаторного потенціалу, емоційно-стилістичного забарвлення та граматичної форми;
- добирати, відтворювати й використовувати фразові дієслова, фразеологічні одиниці та сталі звороти відповідно до контексту;
- добирати синоніми та антоніми;
- утворювати шляхом афіксації різні частини мови й граматичні словоформи від заданих основ;
- обирати, утворювати й використовувати у письмових повідомленнях необхідні граматичні форми та конструкції;
- доцільно вживати артиклі й прийменники.

Лексичний мінімум вступника повинен включати не менше 2500 слів.

Комунікативна компетентність письма передбачає, що вступник уміє:

- писати особисті і ділові листи, використовуючи формули мовленнєвого етикету, прийняті в англomовних країнах, розповідаючи про окремі факти та події свого життя, висловлюючи власні міркування і почуття, описуючи плани на майбутнє та запитуючи аналогічну інформацію, а також передавати повідомлення у вигляді записки довільної форми;

- повідомити про перебіг подій у своєму оточенні/місті/країні, описати людину або предмет;

- написати повідомлення про побачене, прочитане, почуте;

- обґрунтувати власну точку зору;

- правильно використовувати лексичні одиниці та граматичні явища для досягнення поставленої комунікативної мети, дотримуватись прийнятих в англійській мові правил орфографії, пунктуації, морфології та синтаксису.

Мовний матеріал

Абітурієнт повинен мати такий рівень мовної компетенції:

Англійська мова

Морфологія

Іменник. Вживання іменників у однині та у множині.

Використання іменників у ролі прикметників. Присвійний відмінок.

Артикль. Основні випадки вживання означених і неозначених артиклів.

Нульовий артикль.

Прикметник. Вживання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Займенник. Види займенників. Вживання займенників.

Дієслово. Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані.

Умовні речення (0, I, II, III типів). Наказовий спосіб дієслів. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова та їх конструкції. Герундій. Модальні дієслова. Participle I, Participle II.

Фразові дієслова з: get, be, look, keep, go, come, take, run, turn, call, break, give, put, make, clear, cut, fall, hold, let, hand.

Структура *to be going to do smth.*

Прислівник. Вживання ступенів порівняння прислівників. Прислівники місця і часу Основні прислівникові звороти.

Quantifiers/Intensifiers (*quite, a bit, etc*)

Числівник. Кількісні та числівники. Порядкові числівники.

Прийменник. Види прийменників. Вживання прийменників.

Частка. Особливості вживання *to* з дієсловами.

Сполучники. Вживання сполучників сурядності та підрядності.

Синтаксис

- Структура різних типів речень.

- Прості речення.

- Безособові речення.

- Складні речення (складносурядні і складнопідрядні).

Пряма і непряма мова. Узгодження дієслівних часів у складнопідрядних реченнях.

Словотворення

Слова, утворені від відомих коренів за допомогою суфіксів іменників, прикметників і дієслів; префіксів прикметників і дієслів.

Лексичний мінімум (2500 слів)

Лексичний мінімум вступника складає 2500 одиниць, відповідно до тематики ситуативного спілкування, передбаченої Програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов (рівень стандарту).

Французька мова

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Grammaire

1 Nom (substantif) : genre, singulier, pluriel.

2 Articles : défini, indéfini, partitif ; *de* après la négation.

3 Adjectif : place de l'adjectif, comparatif et superlatif (*meilleur, pire*) ; démonstratif (*ce, cet, cette, ces*), indéfini; possessif ; interrogatif (*quel, quelle*).

4 Adverbes : comparatif et superlatif (*mieux, le mieux*) ; interrogatif (*comment, quand*) ; adverbes du temps et de lieu (*aujourd'hui, demain, ici, là-bas*) ; les adverbes – *très, assez, beaucoup, peu, trop*.

5 Pronom : personnel (*je, tu, il, elle, on, nous, vous, ils, elles*) ;

réfléchi

relatif

objet direct et indirect R

place d'objet

démonstratif

possessif

indéfini

interrogatif

y, en

6 Verbes :

– les verbes de tous les groupes dans toutes les personnes du singulier et du pluriel

–la forme négative

–la forme interrogative

–*tu, vous*

–les verbes impersonnels

–infinitif après les verbes suivi ou non d'une préposition

–présent de l'indicatif

–passé composé

–imparfait

–futur proche

–conditionnel

–futur simple R

–plus-que-parfait

–la voix passive (présent de l'indicatif, futur simple, imparfait, passé composé)

–impératif

–participe présent

–gérondif

–conditionnel présent

–subjonctif présent

7 Prépositions, conjonctions. Nombres, quantité, dates. *Depuis* avec présent de l'indicatif et imparfait.

Grammaire

1 Nom : genre, singulier, pluriel, noms composés.

2 Article : défini, indéfini, partitif ; *de* après la négation.

3 Adjectif : place de l'adjectif, qualificatif; démonstratif (*ce, cet, cette, ces*), indéfini (*chaque, quelque*) ; possessif ; interrogatif (*quel, quelle*). comparatif et superlatif (*meilleur, pire*).

4 Adverbes : comparatif et superlatif (*mieux, le mieux*) ; interrogatif (*comment, quand*) ; adverbes de temps et de lieu (*aujourd'hui, demain, ici, là-bas*) ; de quantité (*très, assez, beaucoup, peu, trop*) ; formation des adverbes.

5 Pronom : personnel (*je, tu, il, elle, on, nous, vous, ils, elles*) ;

réfléchi

relatif (*qui, que, lequel, duquel, dont*)

objet direct et indirect R

place d'objet

conjonction

démonstratif (*ça, cela, celui*)

possessif (*le mien, le tien ...*)

indéfini (*quelqu'un*)

interrogatif (*qui, que*)

y, en

Place de deux pronoms compléments

6 Verbes :

– les verbes de tous les groupes dans toutes les personnes du singulier et du pluriel

– la forme négative

– la forme interrogative

– les verbes impersonnels (*il faut*)

– infinitif après les verbes suivi ou non d'une préposition

– présent de l'indicatif

– passé composé

– imparfait

– passé récent

– passé simple

– plus-que-parfait

– futur proche (futur immédiat)

– futur simple R

– futur dans le passé

– la voix passive (présent de l'indicatif, futur simple, imparfait, passé composé)

– impératif

– participe présent

– gérondif

– conditionnel présent

– subjonctif présent

– emploi des temps après un *si* conditionnel

– concordance des temps

– discours direct et indirect

Proposition de condition

Proposition infinitive

Mise en relief

6Prépositions, conjonctions, adjectifs numéraux.

Німецька мова

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Морфологія

Артикль: Означений артикль. Неозначений артикль. Нульовий артикль

Іменник: Рід іменників. Однина і множина іменників. Сильна, слабка, жіноча відміна іменників

Прикметник: Сильна, слабка, мішана відміна прикметників. Ступені порівняння прикметників

Прислівник: Прислівники місця, часу, причини й мети, модальні, займенникові прислівники. Ступені порівняння прислівників

Займенники: Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені займенники. Взаємний, безособовий займенник

Числівник: Кількісні і порядкові числівники

Прийменник: Прийменники, що керують родовим відмінком. Прийменники, що керують давальним відмінком. Прийменники, що керують знахідним відмінком. Прийменники, що керують давальним і знахідним відмінком

Дієслово: Сильні, слабкі, неправильні дієслова. Модальні дієслова. Зворотні дієслова.

Утворення і вживання часових форм дієслів: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum I.

Пасивний стан дієслова: Präsens Passiv, Präteritum Passiv.

Наказовий спосіб дієслів.

Неозначена форма (Infinitiv) з часткою zu і без неї. Інфінітивні звороти um ... zu, (an)statt ... zu, ohne ... zu.

Дієприкметники: Partizip I, Partizip II

Синтаксис

Речення: Розповідне, питальне, спонукальне речення. Члени речення. Прямий і зворотний порядок слів.

Складносурядне речення зі сполучниками сурядності, які не впливають на порядок слів: und, aber, oder, denn, sondern, та сполучниками і сполучниками-прислівниками, які можуть впливати на порядок слів: darum, trotzdem, dann, deshalb.

Складнопідрядне речення: Означальні підрядні речення (Attributsätze). З'ясувальні підрядні речення (Objektsätze). Підрядні часу (Temporalsätze). Підрядні причини (Kausalsätze). Підрядні мети (Finalsätze). Підрядні місця (Lokalsätze). Умовні підрядні речення (Konditionalsätze)

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться за тестовими технологіями в письмовій формі. Тест складається з п'яти частин. Кожна частина містить 5 тестових завдань з однією вірною відповіддю. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

За вірну відповідь на кожне із тестових завдань виставляється 4 тестових балів.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 100 до 200 балів.

Література:

Англійська мова

- 1 Донець С.М., Золотаревська Л.І., Ель Кассем О.В., Михайленко В.М., Фіщенко О.П. English for Students of Rail Engineering. УкрДАЗТ, 2010
- 2 Реймонд Мерфі., English Grammar in Use 5th Edition Book with answers. – Cambridge University Press, 2019
- 3 Л.Н. Черноватий., практична граматики. Базовий курс. Вінниця: Нова книга, 2007
- 4 Нешко С.І. Тестові завдання для самостійного оцінювання знань студентів 1 курсу всіх факультетів Частина І. Х.: УкрДАЗТ, 2011 метод № 3212
- 5 А. Бонк “Підручник англійської мови-1”, Москва-Харків, Деконт - Торсинг, 1997.
- 6 Коростильова О.В. Методичні вказівки та контрольні-тренувальні граматичні завдання до модулів 1-го курсу 1-го семестру всіх спеціальностей.- УкрДАЗТ, 2005 метод № 1296
- 7 Коростильова О.В. Методичні вказівки для організації самостійної роботи студентів 1-2 курсів з англійської мови Х.: УкрДАЗТ, 2010 метод № 494
- 8 Коростильова О.В. Методичні вказівки та контрольні-тренувальні граматичні завдання для модулів 1 курсу 2-го семестру всіх спеціальностей.-Х.: УкрДАЗТ, 2006 метод № 775

Німецька мова

- 1 Практична граматики німецької мови. - Комунікативні вправи і завдання для студентів та учнів старших класів. Вінниця, 2002.
- 2 Завьялова В.М., Ильина Л.В. – Практический курс немецкого языка (для начинающих). Москва, 1997.
- 3 Sprachkurs Deutsch 1 – Учебник немецкого языка. Часть 1 – Москва, 2000
- 4 Граматичні довідники з граматики німецької мови.

Французька мова

- 1 В.В. Александрова, Е.А. Кузнецова Пособие по французскому языку. Москва. 1984
- 2 С.П.Сафронова, В.В.Александрова, Е.А.Кузнецова Пособие по французскому языку для транспортных техникумов. М. 1989
- 3 А.В. Коржавин Практический курс французского языка для технических вузов. М. 2000
- 4 Е.П.Леонова, Ю.А.Зиновьева, И.М.Длугач «Учебник французского языка для технических вузов» М. 1974
- 5 И.Н.Попова, Ж.А.Казакова Французский язык. М. 2000
- 6 Методические указания к лексико-грамматическим тестам для контроля знаний студентов I-II курсов всех специальностей по французскому языку. Х. 1990
- 7 Тестові завдання для самостійного оцінювання знань студентів 1 та 2 курсу всіх факультетів (фр.м.) Х.2011, Укладач: ст. викл. Радченко І.Б.

ФІЗИКА

Вступ

Програма для вступних випробувань з дисципліни „Фізика” призначена для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти.

Пропонована програма створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, та програми незалежного оцінювання з математики, яка затверджена Міністерством освіти і науки України 03.02.2016 року №77 «Про затвердження програм зовнішнього незалежного оцінювання для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти».

Предмет дисципліни - фізика. Матеріал для програми підготовлений з урахуванням цілей навчання, що зумовлені специфікою освітніх та пізнавальних потреб абітурієнтів УкрДУЗТ, майбутніх можливих фахівців у галузі залізничного транспорту.

Мета іспиту. Оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з математики з метою конкурсного відбору для навчання у вищих навчальних закладах.

Завдання іспиту – оцінити вивчення принципів та методів, які використовуються для розв'язування фізичних задач, які передбачаються державною програмою з фізики.

Абітурієнти повинні знати:

- основні поняття і визначення всіх тем дисципліни; формули та правила їх практичного застосування; зміст основних методів дисципліни та їх призначення для розв'язування прикладів і задач.

Абітурієнти повинні вміти:

- будувати фізичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ та досліджувати ці моделі засобами фізики;
- формулювати фізичні закони; виводити формули, що пов'язують основні фізичні величини при формулюванні фізичних законів;
- пояснювати природу фізичних процесів та явищ;
- розв'язувати фізичні задачі;
- використовувати знання фізики до аналізу явищ, що вивчаються в рамках фахово-орієнтованих дисциплін.
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- виконувати фізичні розрахунки (дії з величинами, поданими в різних формах та одиницях виміру, наближені обчислення тощо);
- будувати й аналізувати графіки фізичних залежностей, досліджувати їхні властивості;
- аналізувати інформацію, яка подана в різних формах (графічній, табличній, текстовій та ін.).

Зміст програми

1 Фізичні основи класичної механіки

Кінематика матеріальної точки. Траєкторія, шлях, переміщення матеріальної точки. Швидкість та прискорення. Рівномірний та рівноприскорений рух. Рух матеріальної точки по колу. Кутова швидкість та кутове прискорення. Нормальне і тангенціальне прискорення.

Динаміка матеріальної точки. Динаміка матеріальної точки. Закони Ньютона. Робота, потужність, енергія. Закони збереження імпульсу та енергії.

2 Основи термодинаміки і молекулярної фізики

Основи молекулярної фізики. Основне рівняння молекулярно – кінетичної теорії. Теорема про рівний розподіл енергії молекул по ступенях свободи. Внутрішня енергія та теплоємність багатоатомних газів.

Функції розподілу Максвела та Больцмана. Функція розподілу енергії по швидкостях молекул. Барометрична формула. Явища переносу.

Перший закон термодинаміки. Основні газові закони. Робота газу при зміні його об'єму. Кількість теплоти, теплоємність. 1-й закон термодинаміки. Застосування 1-го закону термодинаміки в ізопроцесах. Адіабатичний процес.

Другий закон термодинаміки. Зміст другого закону термодинаміки. Його наслідки для теплових машин. Цикл Карно, машина Карно. Теорема Карно. Теплові двигуни. Коефіцієнт корисної дії (ККД) теплових машин. Холодильна машина.

3 Електростатика. Постійний електричний струм

Основні характеристики електростатичного поля. Електричне поле (ЕП). Закон Кулона. Принцип суперпозиції полів. Напруженість та потенціал ЕП та зв'язок між ними. Закон збереження повної механічної енергії для заряджених частинок в ЕП.

Провідники та діелектрики в електростатичному полі. Електроємність провідника. Конденсатори та їхні сполучення. Електростатика діелектриків.

Постійний електричний струм. Сила струму. Напруга Опір. Електрорушійна сила. Закони Ома та Джоуля – Ленца. Режим короткого замкнення. ККР джерела струму. Максимальна корисна потужність джерела.

Електричні вимірювання. Основні принципи роботи електровимірювальних приладів. Розширення границь вимірювання амперметра та вольтметра.

4 Електромагнетизм

Основні характеристики магнітного поля. Силова дія магнітного поля. Рух заряджених частинок. Магнітне поле. Напруженість магнітного поля. Магнітне поле провідника зі струмом, соленоїда та тороїда. Магнітний потік. Теорема Остроградського-Гауса. Сила Ампера та Лоренца. Рух зарядів в магнітних полях.

Магнітні властивості речовини. Магнітні моменти електронів та атомів. Діа- і парамагнетизм. Намагніченість. Магнітне поле в речовині. Феромагнетики та їх властивості. Природа феромагнетизму.

Змінне магнітне поле. Змінний магнітний потік. ЕРС індукції. Закон Фарадея. Правило Ленца. Явище самоіндукції.

5 Елементи оптики

Основні закони геометричної оптики. Закони відбиття та заломлення світла. Повне внутрішнє відбиття світла. Принципи роботи оптичних ліній зв'язку.

Елементи хвильової оптики. Інтерференція світла. Інтерференційна картина від двох джерел. Поляризація світла. Закони Малюса та Брюстера. Ступінь поляризації. Поляризатори. Оптичні вимірювальні прилади.

Квантова природа випромінювання. Теплове випромінювання. Закони теплового випромінювання. Зовнішній фотоефект. Рівняння Ейнштейна. Фотони.

Елементи атомної та ядерної фізики

Атом водню. Теорія Бора атома водню. Постулати Бора. Енергетичний спектр атома водню.

Елементи фізики ядра. Будова ядер. Енергія зв'язку і маса ядер. Ядерні сили. Радіоактивне випромінювання. Закон радіоактивного розпаду.

Основи атомної енергетики. Ядерні реакції. Реакція поділу ядер. Робота уранового реактора. Ядерне випромінювання та захист від нього. Реакція синтезу атомних ядер. Проблеми керованих термоядерних реакцій.

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться в письмовій формі. Тест складається з п'яти частин. Кожна частина складається із одного завдання відкритої форми: задачі, що передбачає розгорнуту відповідь. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

Перше завдання оцінюється за кількістю балів від 0 до 10 за такими критеріями:

10 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

8 балів – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

6 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі не доліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

4 бали – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але не доведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

2 бали – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

Друге завдання оцінюється за кількістю балів від 0 до 15 за такими критеріями:

15 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

12 балів – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

9 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі не доліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

6 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але не доведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

3 бали – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

Третє завдання оцінюється за кількістю балів від 0 до 20 за такими критеріями:

20 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

16 балів – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

12 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі недоліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

8 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але недоведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

4 бали – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

Четверте завдання оцінюється за кількістю балів від 0 до 25 за такими критеріями:

25 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

20 балів – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

15 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі недоліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

10 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але недоведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

5 балів – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

П'яте завдання оцінюється за кількістю балів від 0 до 10 за такими критеріями:

30 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

24 бали – повна відповідь або бездоганно розв'язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв'язку;

18 балів – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв'язок задачі недоліками такими, як нераціональний спосіб розв'язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв'язку, не грубі помилки;

8 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв'язок задачі з вірним ходом, але недоведений до відповіді; розв'язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

6 балів – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 100 до 200 балів.

Література

- 1 Фізика (профільний рівень, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В. М.) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Засекіна Т. М., Засекін Д. О.
- 2 Фізика (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В. М.) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Бар'яхтар В. Г., Довгий С. О., Божинова Ф. Я., Кірюхіна О. О.
- 3 Фізика (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В. М.) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Бар'яхтар В. Г., Довгий С. О., Божинова Ф. Я., Кірюхіна О. О.
- 4 Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (автори Головка М.В., Мельник Ю.С., Непорожня Л.В., Сіпій В.В.), КП «Видавництво «Педагогічна думка», 2018.
- 5 Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (автор Сиротюк В.Д.), ТОВ "Видавництво "Гене́за" 2018.
- 6 Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (автори Засекіна Т.М., Засекін Д.О.), ТОВ «Український освітянський центр «Оріон», 2018.
- 7 Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (автори Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.А.), ТОВ «Видавництво «Ранок», 2018.
- 8 Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (автори Гельфгат І.М.), ТОВ «Видавництво «Ранок», 2018.
- 9 «Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів Бар'яхтар В. Г., Довгий С. О., Божинова, Ф. Я., Кірюхіна О. О.
- 10 «Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів Засекіна Т. М., Засекін Д. О.
- 11 «Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів Бар'яхтар В. Г., Довгий С. О., Божинова, Ф. Я., Кірюхіна О. О.
- 12 «Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів Засекіна Т. М., Засекін Д. О.
- 13 Соколович Ю. А. Фізика : довід. з прикл. розв'язування задач / Ю. А. Соколович, Г. С. Богданова. – 2-е вид., перероб. – Харків : Ранок : Веста, 2006. – 464 с.
- 14 Терещук Б. М. Фізика : довід. старшокласника та абітурієнта / Б. М. Терещук, В. В. Лапинський. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 304 с.
- 15 Новий довідник. Математика. Фізика / авт.-упоряд. Г. Дяченко [та ін.]. – 4-те вид., перероб. і доп. – Київ : Казка, 2010. – 878 с.
- 16 Перельман Я. И. Физика на каждом шагу : [веселые задачи, простые, но каверзные] / Я. И. Перельман ; ил. А. Румянцева. – М. : АСТ, 2010. – 251 с.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Програма передбачає перевірку сформованих в учнів знань про основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів, а також сформованості в учнів загальнопредметних історичних умінь. Тестові завдання мають перевіряти такі знання й уміння учнів:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, обставини, учасників, результати подій, пам'ятки культури;

- визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, подіями та періодами, епохами;

- локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;

- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;

- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;

- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;

- розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;

- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;

- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;

- давати визначення історичних понять й термінів, пояснювати їх і доречно вживати;

- працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

Поняття та терміни, зазначені у програмі, учні повинні називати, визначати, оперувати ними, встановлювати відповідність з епохою, діяльністю певних політичних сил чи історичних діячів тощо. Кожне поняття чи термін згадані в програмі лише один раз, проте можуть бути конкретизовані й під час перевірки інших тем (окрім тієї, де вони безпосередньо зустрічаються). Отже, учні мають знати не тільки загальне визначення терміну, але і його конкретно-історичне значення.

1 Давня історія України

Стародавня історія України. Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Скіфська держава на території України. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Ольвія, Херсонес, Пантікапей. Велике переселення народів. Держава готів в Північному Причорномор'ї.

Виникнення та розквіт Київської Русі Слов'яни під час Великого переселення народів. Розселення племінних союзів східних слов'ян VIII–IX ст. на території сучасної України. Сусіди східнослов'янських племен. Етнічні й державотворчі процеси в період утворення Київської держави. Походження назви «Русь». Князювання Аскольда. Правління Олега. Князь Ігор. Походи проти Візантії. Княгиня Ольга, її реформи. Прихід Святослава до влади. Похід проти Хозарського каганату. Балканські походи. Суспільний устрій Київської держави у IX–X ст. Склад та заняття населення. Життя людей у селі. Міста і міське життя.

Київська держава наприкінці X – у першій половині XI ст. Початок правління князя Володимира. Територіальне зростання Київської держави. Запровадження християнства як державної релігії. Внутрішня і зовнішня політика Володимира. Міжусобна боротьба між синами Володимира Великого. Утвердження Ярослава в Києві. Розбудова Києва. «Руська правда». Церковне та культурно-освітнє життя. Відносини з іншими державами. Політичний устрій. Основні верстви населення. Розвиток землеволодіння. Залежність селян і повинності. Розвиток сільського господарства, ремесл, торгівлі. Міста. Гроші. Розвиток української мови та писемності. Школи. Усна народна творчість. Архітектура. Малярство. Музична творчість.

Київська держава у другій половині XI – першій половині XIII ст. Київська держава за часів правління Ярославичів. Боротьба між Ярославичами за київський престол. Любецький з'їзд князів. Посилення великокнязівської влади за Володимира Мономаха, його внутрішня і зовнішня політика. Правління Мстислава Володимировича. Роздробленість Русі. Політичний і соціально-економічний розвиток Київського і Переяславського князівств середини XII – першої половини XIII ст. Політичний і соціально-економічний розвиток Чернігівського князівства середини XII – першої половини XIII ст. «Слово о полку Ігоревім» – історичне джерело і літературна пам'ятка Давньої Русі. Політичний і соціально-економічний розвиток Галицького і Волинського князівств. Піднесення Галицького князівства за Володимира та Ярослава Осмомисла. Освіта. Наука. Усна народна творчість. Книжні пам'ятки. Літописання. Архітектура та мистецтво.

Галицько-Волинська держава

Утворення Галицько-Волинської держави за Романа Мстиславича. Боротьба синів Романа Мстиславича за відродження Галицько-Волинської держави. Перший похід монголів на Русь. Вторгнення хана Батия на українські землі. Утворення Золотої Орди. Внутрішня та зовнішня політика князя Данила Романовича. Коронація Данила. Наступники Данила Романовича. Правління короля Юрія І. Останні галицько-волинські князі. Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за землі Галицько-Волинської держави в 40–80-ті роки XIV ст. Волинь за правління Любарта. Особливості розвитку культури Галицько-Волинської держави. Освіта. Літописання. Архітектура та образотворче мистецтво.

Українські землі у складі Великого князівства Литовського (ВКЛ)

Поширення влади польського короля на Галичину, а Великого князівства Литовського – на інші українські землі. Суспільно-політичний устрій Великого князівства Литовського. Кревська унія.

Політика великого князя литовського Вітовта щодо українських земель. Виступ литовсько-руської знаті на чолі з князем Свидригайлом. Відновлення та остаточна ліквідація Київського і Волинського удільних князівств.

Закарпаття під владою Угорщини. Буковина у складі Молдовського князівства. Завоювання Московською державою Чернігово-Сіверських земель. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Початок татарських походів на українські землі. Соціальна структура суспільства. Панівні верстви населення, їхнє повсякденне життя. Князь В.-К. Острозький. Становище духовництва та церковні відносини. Сільське господарство. Становище і повсякденне життя селянства. Зростання міст. Магдебурзьке право. Міське населення та його спосіб життя. Розвиток ремесл і торгівлі. Особливості розвитку культури українських земель у другій половині XIV–XV ст. Освіта. Юрій із Дрогобича. Початок українського книговидання. Швайпольт Фіоль. Архітектура й містобудування. Малярство та книжкова мініатюра.

Українські землі в XVI ст.

Соціальна структура українського суспільства та економічне життя. Князі, пани й дрібна шляхта. Становище непривілейованих груп населення. Виникнення українського козацтва. Передумови Люблінської унії. Люблінський сейм 1569 р. Суспільно-політичні зміни в українських землях після Люблінської унії. Реформаційні та контрреформаційні рухи в Україні. Православні братства. Львівська братська школа. Становище церкви. Розвиток полемічної літератури. Церковні собори в Бересті 1596 р., утворення греко-католицької церкви. Виникнення Запорізької Січі. Д. Вишневецький. Життя та побут козаків. Військове мистецтво козацтва. Утворення реєстрового козацтва. Повстання 1591–1596 рр. Умови розвитку культури. Розвиток української мови. Шкільництво. Острозька академія. Рукописна книга та книговидання. Архітектура й містобудування. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво.

Українські землі у першій половині XVII ст.

Зростання магнатського землеволодіння. Поширення фільварків. Розвиток товарного виробництва. Міста. Становище селян та міщан. Вплив Берестейської унії на церковне життя в Україні. Становище церков. Морські походи козаків. Гетьман П. Конашевич-Сагайдачний. Участь українського козацтва у Хотинській війні. Козацько-польський збройний конфлікт 1625 р. Повстання Т. Федоровича, І. Сулими. Національно-визвольне повстання 1637–1638 рр. Митрополит П. Могила. Шкільництво. Утворення Києво-Могилянської академії. Література. Книговидання. Театр. Література. Музика. Архітектура та образотворче мистецтво.

Початок національно-визвольної війни середини XVII ст.

Передумови Національно-визвольної війни. Б. Хмельницький, його сподвижники. Битви на Жовтих Водах, під Корсунем та Пилявцями. Визвольний похід українського війська в Галичину. Програма розбудови Української козацької держави. Збаразько-Зборівська кампанія. Укладення Зборівської угоди. Берестецька битва. Білоцерківський мирний договір. Утворення української козацької держави – Гетьманщини. Політичний та адміністративно-територіальний устрій. Фінансова система та судочинство. Українська армія. Зміни в соціально-економічному житті українського народу. Молдовські походи Б. Хмельницького. Батозька битва. Жванецька облога. Внутрішньо- і зовнішньополітичне становище Гетьманщини наприкінці 1653 р. Українські землі в системі міжнародних відносин. Місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи. Зовнішня політика Гетьманщини. Відносини між Українською державою і Московією. Українсько-московська міждержавна угода 1654 р. Воєнні дії в 1654–1655 рр.

Українські землі в 60–80-ті роки XVII ст.

Віленське перемир'я. Зміна зовнішньополітичної орієнтації Б. Хмельницького. Дії українського війська в Польщі 1656–1657 рр. Б. Хмельницький – політик та дипломат. Становище в Гетьманщині після смерті Б. Хмельницького. Гетьман І. Виговський, його зовнішня та внутрішня політика. Гадяцька угода 1658 р. Московсько-українська війна 1658–1659 рр. Переяславський договір 1659 р. Чуднівська кампанія 1660 р. та укладення Слободищенської угоди. Боротьба за владу на Лівобережній Україні. Андрусівське перемир'я 1667р. Гетьман П. Дорошенко, його боротьба за об'єднання України. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Бахчисарайський мир. Занепад Правобережжя, його перехід під владу Польщі. Адміністративно-територіальний устрій Лівобережної Гетьманщини. Органи влади. Заходи гетьманів щодо захисту державних інтересів Гетьманщини. Соціальний устрій. Слобідська Україна в другій половині XVII ст. Заснування слобідських міст. Адміністративно-політичний та соціальний устрій. Запорізька Січ у складі Гетьманщини. Участь запорожців у війнах проти Польщі, Османської імперії та Кримського ханства. Політика уряду Московії щодо Запорізької Січі. Господарське, культурне та церковне життя в українських землях. Землеволодіння. Сільське господарство, ремесло, промисли, торгівля. Становище церкви.

Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.

Гетьманщина наприкінці XVII – на початку XVIII ст. «Вічний мир». Перший Кримський похід. Обрання гетьманом І. Мазепи. Коломацькі статті 1687 р. Зовнішня та внутрішня політика гетьмана І. Мазепи. Правобережна Україна наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Повстання С. Палія. Україна в подіях Північної війни. Українсько-шведський союз. Воєнно-політичні акції російського царя проти українців. Полтавська битва. Гетьман І. Мазепа в історії України. К. Гордієнко. Становище в Україні після Полтавської битви. Наступ царату на українську культуру. Заходи щодо економіки Гетьманщини. П. Орлик і його Конституція. Гетьман І. Скоропадський. Діяльність Малоросійської колегії. П. Полуботок. Відновлення гетьманства. «Рішительні пункти». Гетьман Д. Апостол, його реформи. Діяльність «Правління гетьманського уряду». Особливості розвитку культури. Освіта і друкарство. Києво-Могилянська академія. Розвиток літератури: поезія, богословські твори, літописна та історична проза. Графіка. Живопис. Музика. Театр. Архітектура. Скульптура.

Українські землі в другій половині XVIII ст.

Гетьман К. Розумовський, його діяльність. Остаточна ліквідація гетьманства. Діяльність П. Рум'янцева в Лівобережній Україні. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація решток автономного устрою Гетьманщини. Соціально-політичне та економічне становище в Правобережній Україні. Розгортання гайдамацького руху. Коліївщина. М. Залізняк. Зміни у політичному становищі правобережних земель. Соціально-політичне та економічне становище в Галичині, на Буковині та Закарпатті. Опришківський рух. Поділи Речі Посполитої. Зміни у політичному становищі західноукраїнських земель. Адміністративно-територіальний поділ та освоєння запорізьких земель Нової (Підпільненської) Січі. Ліквідація Запорізької Січі. П. Калнишевський. Доля запорожців після ліквідації Запорізької Січі. Заселення Південної України. Кримське ханство в XVIII ст. Приєднання Криму до Росії. Особливості розвитку культури в другій половині XVIII ст. Освіта. Внесок Києво-Могилянської академії в культурно-освітній розвиток.

Розвиток філософських ідей. Г. Сковорода. Природничі науки. Музика. Театр. Архітектура. Скульптура. Графіка. Живопис.

Формування модерної української нації

Формування модерної української нації. Теорія та суспільні виклики першої половини XIX ст. Від етносу до нації; від Малоросії та Галицької Русі до України. «Українське питання» – проблема панівних націй. «Український проект». Чим поняття «українська нація» відрізняється від понять «українська народність» або «український етнос». Які характеристики їх визначають. Староукраїнство і українство Нового часу. Історична пам'ять – найсуттєвіший чинник формування національної свідомості. Значення фольклору та етнографії в дослідженні національних ознак українців. Пошук науково-історичних підвалин української окремішності. Початок академічного (наукового) етапу українського визвольного руху. Російська панславистська, польська федеративна і українська слов'янофільська теорії. Шляхи мобілізації української нації в умовах модернізаційних трансформацій суспільства. Ідея соборності українських земель. Релігійно-конфесійні проблеми в національному питанні.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII – I пол. XIX ст.)

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій третині XIX ст. Українські землі у складі Російської імперії: адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Національне та соціальне становище українського населення. Проникнення буржуазних рис повсякденного життя у побут мешканців міста і села. Життя великих міст. Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії: адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ. Політика австрійського уряду щодо українців. Національне та соціальне становище українського населення. Зміни у побуті, стилі та традиціях життя міста і села. Вплив міжнародних відносин на розвиток українських земель в першій третині XIX ст. Україна в Російсько-турецькій війні 1806–1812 рр. та Російсько-французькій війні 1812 р. Азовське козацьке військо. Початок національного відродження. Національна ідея в суспільно-політичному русі України. «Історія русів». Українська автономістська ідея. Новгород-Сіверський гурток. Українське культурне відродження на Слобожанщині. Поширення ідей Просвітництва у Західній Україні. Пробудження національного життя. Українська національна ідея в середовищі греко-католицьких священників. «Руська трійця». Масонство в Україні. Україна в програмних документах декабристів. Повстання Чернігівського полку. Польське повстання 1830–1831 рр. і Україна.

Соціально-економічне життя народу та український національний рух у I пол. XIX ст.

Соціально-економічне життя народу та український національний рух у першій половині XIX ст. Сільське господарство. Початок промислової революції. Формування фабрично-заводської промисловості. Міста. Розвиток внутрішньої торгівлі. Одеса. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії. Повсякденне життя. Соціально-економічне становище українського населення під владою Австрійської та Російської імперій і соціальні рухи. Форми й характер протесту козаків, селян та військових поселенців. Селянські виступи під проводом У. Кармелюка. «Київська козаччина» 1855 р. Селянські виступи в Галичині, Буковині, Закарпатті. Утворення Кирило-Мефодіївського братства. Програмні

документи й громадсько-політична діяльність братчиків. Місце Т. Шевченка в українському національному відродженні. П. Куліш. М. Костомаров. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії. Зв'язки діячів українського руху Наддніпрянщини з лідерами чеського і південнослов'янського відродження. Утворення та діяльність Головної руської ради. Українське питання на Слов'янському з'їзді у Празі. Участь українців у виборах до австрійського парламенту.

Культурне життя в українських землях в кінці XVIII – у I пол. XIX ст.

Культурне життя в українських землях наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Особливості розвитку культури. Капіталізація і її вплив на культуру. Освіта. Київський та Харківський університети. Гімназії. Рішельєвський та Ніжинський ліцеї. Наука. Видатні вчені. Нова українська література і театр як відображення тенденцій суспільного розвитку. Т. Шевченко, І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, П. Гулак-Артемівський, Є. Гребінка. Музика, образотворче мистецтво і архітектура в пошуках українського мистецького стилю. Традиційно-побутова культура у селі та місті. Релігійне життя. Доля української жінки.

Модернізація українського суспільства у другій половині XIX ст.

Модернізація українського суспільства в середині – у другій половині XIX ст. Вплив аграрної реформи уряду Франца-Йосифа 1848 р. на розвиток економіки у західноукраїнських землях. Селянська реформа 1861 р. у Наддніпрянській Україні. Зміни в сільському господарстві. Капіталізація. Ринкові відносини. Поширення вільнонайманої праці. Розвиток промисловості. Особливості індустріалізації в Україні. Розвиток міст і сіл. Розширення внутрішнього ринку. Торгівля. Українські підприємці. Родини Яхненків і Симиренків. Реформи адміністративно - політичного управління 60–70-х років XIX ст. у підросійській Україні. Зміни у соціальній структурі суспільства. Суперечливі процеси модернізації повсякденного життя. Початок трудової еміграції.

Національна ідея. Українофільський культурницький і політичний етапи визвольного руху

Національна ідея. Українофільський культурницький і політичний етапи визвольного руху. Зіткнення російської, польської, німецької і австрійської національних ідей на українських землях. Українське питання, його головні засади і принципи. Україна в геополітичних стратегіях Росії, Німеччини, Австро-Угорщини. Хлопомани і народовці. Москвофільство і малоросійство. Подвійна лояльність української еліти. Український соціалізм. М. Драгоманов. Націонал-демократична течія – галицькі народовці і київські старогромадівці. Ідея територіалізму – патріотизму землі та концепт «українська політична нація». Національний соціал-демократизм. Участь представників різних етносів в українському визвольному русі.

Культурне життя України в другій половині XIX ст.

Особливості розвитку української культури. Освіта. Недільні школи в Наддніпрянській Україні. Вищі навчальні заклади. Новоросійський університет. Наука. Наукові товариства. М. Грушевський. Література. Драматургія. Архітектура та містобудування. Живопис. Музика. Музеї. Українські підприємці-благодійники. Родини Терещенків та Харитоненків. Фольклор та декоративно-ужиткове мистецтво. Повсякденне життя: звичаї, традиції, побут. Зміни у житті українських жінок. Особливості релігійного життя.

Україна на початку XX ст.

Україна у складі Росії та Австро-Угорщини. Місце української економіки в господарському житті двох імперій. Економічна криза 1900–1903 рр. Утворення монополістичних об'єднань. Вітчизняний та іноземний капітал в економіці українських земель. Стан українського підприємництва. Індустріальна модернізація. Становище населення. Суперечливі процеси модернізації повсякденного життя. Доля жінки. Посилення міграції українського селянства. Проблеми становлення та консолідації української нації. Процес політизації українського суспільства та визвольного руху. Українські й загальноросійські політичні партії. Революційна українська партія (РУП). М. Міхновський. В. Липинський і український консерватизм. Події російської революції 1905–1907 рр. в Україні. Українська громада у Державній думі. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на українські землі. Розвиток культури на початку XX ст. Освіта. Наука. Видатні вчені. Українська преса та видавництва. Здобутки майстрів літератури та мистецтва. Зміни у побуті та звичаях українців. Діяльність національних і спортивно-фізкультурних організацій. Духовні цінності українців. Церковне життя.

Україна в роки Першої світової війни. Початок української революції

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни. Заснування Головної української ради. Союз визволення України. Формування легіону Українських січових стрільців.

Воєнні дії на території України у 1914 р. Захоплення російськими військами Східної Галичини та Північної Буковини. Воєнні дії на території України в 1915–1917 рр. Посилення економічної та політичної кризи в Російській та Австро-Угорській імперіях. Життя на фронті й у тилу. Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії. Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. Зміни у політичних настроях, економічному та соціальному становищі населення. Загострення конфлікту Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії.

Українська державність в 1917–1921 роках

III Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад. Боротьба більшовиків із УЦР. IV Універсал. Руїнація звичайного повсякденного способу життя і настрої населення в умовах загострення політичного протистояння. Мирний договір у Брест-Литовську. Вступ військ Німеччини та Австро-Угорщини на територію УНР. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави і ставлення до неї в суспільстві. Анулювання Брестського миру і наступ військ РСФРР на Україну. Утворення Директорії. Відновлення УНР в умовах збройного конфлікту з радянською Росією. С. Петлюра. Трудовий конгрес. Отаманщина. Військові поразки УНР. Боротьба з денікінцями. Об'єднання українських армій. Психологічний клімат у суспільстві, знецінення людського життя. Проголошення ЗУНР. Є. Петрушевич. Створення УГА. Злука УНР і ЗУНР. Українсько-польська війна. Поглинення Північної Буковини, Бессарабії та Закарпаття іноземними державами. Запровадження радянської державності та її характер. Х. Раковський. Білий та червоний терор. Повстанський рух. Н. Махно. Падіння радянської влади у 1919 р. та її відновлення. Формальне визнання радянською Росією незалежності УСРР. «Воєнний комунізм». Радянсько-польська війна і Україна. Варшавська угода. Повстанські рухи, поразка українського визвольного руху, більшовицька окупація України. Уроки та наслідки державотворчих процесів.

Культура і духовне життя в Україні В 1917–1921 рр.

Нові тенденції та чинники розвитку культури в 1917–1921 рр. Культурні здобутки українських урядів в освітній політиці. Культурно-освітня діяльність громадських організацій. Подвижництво творців та діячів культури, їх внесок у вітчизняну й світову культуру. Діяльність більшовиків у сфері культури. Релігійне життя.

Українська СРР в умовах нової економічної політики

Внутрішнє і міжнародне становище. Державний статус України в 1921–1922 рр. Утворення СРСР. Статус УСРР у складі Радянського Союзу. Голод 1921–1923 рр. Впровадження непу в Україні. Економічне, соціальне та повсякденне життя населення в роки непу. Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація). Ставлення влади та населення до українізації. Освіта. Кампанія з ліквідації неписьменності. Релігійне життя в Україні. Формування нового укладу повсякденного життя.

Закріплення радянської влади в Україні (1929–1938)

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання. Життя і побут верств і груп населення. Хлібозаготівельні кризи 1927–1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні – геноцид українського народу. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Зміни в соціальному складі населення. Формування партійно-бюрократичної номенклатури. Масові репресії. «Великий терор». Пропагандистський ідеал радянської людини. Зміни у масовій психології та свідомості населення. Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Західноукраїнські землі в 1921–1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Осадництво. Промисловість і сільське господарство. Українська кооперація. Економічне і соціальне становище населення. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Прояви культурного життя.

Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя. Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне, соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, русинство, українофільство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А. Волошин

Україна в роки Другої світової війни.

Україна у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Вхід Бессарабії і північної Буковини до СРСР і УРСР. Радянська окупація нових територій. Становище в Україні в 1939-у першій половині 1941 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941–1942 рр. Окупація України. Колабораціонізм. Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації. Рух Опору та його течії.

Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН та УПА. Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні райони СРСР татар, греків, вірмен. Завершення вигнання окупантів з України. Становище в західних областях. Завершення Великої Вітчизняної війни. Героїзм українського народу. Ціна перемоги. Культура в роки війни. Наш край у 1939-1945 рр.

Україна в перші повоєнні роки

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Внутрішньополітичне та економічне становище республіки. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946–1947 рр. Зміни в житті та побуті населення. Відновлення політики радянізації в західних областях України. Становище церкви. Ліквідація УГКЦ. Боротьба ОУН-УПА. Операція «Вісла». Освіта. Наука. Література і мистецтво. Становище творчої інтелігенції. Ідеологічні кампанії. Наш край у 1945-на початку 50-х рр.

Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964 рр.)

Внутрішньополітичне становище України у середині 50-х рр. Стан промисловості та сільського господарства. Соціальне та економічне життя населення. Входження Кримської області до складу УРСР. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація політичних в'язнів. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України. Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х – першій половині 60-х рр. XX ст. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення. Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі. Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика. Наш край у 1953-1964 рр.

Україна у період загострення кризи радянської системи

Ідеологічні орієнтири партійно-державного керівництва та зміни у його структурі. Конституція УРСР 1978 р. Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років. Економічне становище УРСР у 70-ті – на початку 80-х рр. XX ст. Матеріальний рівень життя населення. Зміни в соціальній та у національній структурі населення. Здобутки і проблеми розвитку соціальної сфери. Привілейоване становище партійно-державної номенклатури. Повсякденне життя населення. Моральний стан радянського суспільства. Освіта. Стан науки: здобутки і проблеми. Розвиток літератури. Формування опозиційних течій в культурі та реакція на них влади. Суперечливі тенденції в розвитку українського мистецтва. Активізація опозиційного руху в другій половині 60-х – на початку 70-х років. Форми діяльності дисидентів. Наш край у середині 60-х- на початку 80-х рр.

Розпад Радянського Союзу й проголошення незалежності України

Причини та початок «перебудови». Чорнобильська катастрофа. Політика «прискорення» та її наслідки в Україні. Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху. Гласність та лібералізація. Зрушення у політичному житті України. Пожвавлення громадської активності. Формування багатопартійної системи. Активізація національного руху у другій половині 80-х років. Формування національних громадських організацій і об'єднань. Початок та проблеми релігійного відродження. Результати виборів до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р.

Декларація про державний суверенітет України. Україна у загальносоюзних суспільно-політичних процесах у першій половині 1991 року. Спроба державного перевороту в СРСР. Проголошення, незалежності України. Розпад СРСР. Наш край у 1985-1991 рр.

Україна в умовах незалежності

Державотворчі процеси: особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Участь населення у державотворчих процесах. Значення прийняття Конституції України (1996 р.). Формування партійно-політичної системи. Становлення інституту президентства в Україні. Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція. Основні тенденції розвитку економіки в другій половині 90-х років. Пошуки шляхів стабілізації на початку XXI ст. Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір. Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства. Міжнародні відносини. Основні чинники та особливості розвитку культури в Україні. Модернізація національної системи освіти. Основні тенденції розвитку науки. Здобутки української літератури і мистецтва. Фізична культура, спорт. Досягнення і проблеми української культури на початку XXI ст. Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Міжнародне співробітництво у сфері охорони довкілля. Екологічні проблеми початку XXI ст. Основні чинники та особливості релігійного життя України в умовах незалежності. Взаємовідносини державної влади та релігійних конфесій. Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Ядерне роззброєння. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів наприкінці XX – на початку XXI ст.

Розвиток краю в умовах незалежності України.

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться за тестовими технологіями в письмовій формі. Тест складається з двох частин. Частина 1 складається з двох завдань відкритої форми: теоретичного питання, що передбачає розгорнуту відповідь. Частина 2 містить 4 тестових завдання з однією вірною відповіддю. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

За вірну відповідь на кожне із тестових завдань виставляється 5 тестових балів.

Кожне завдання частини 1 оцінюється за кількістю балів від 0 до 40 за такими критеріями:

40 балів – бездоганна відповідь або бездоганно розв’язана та оформлена задача з використанням творчого підходу та нестандартних методів;

32 бали – повна відповідь або бездоганно розв’язана та оформлена задача, включаючи всі етапи розв’язку;

24 бали – вірна відповідь з не грубими помилками або вірний розв’язок задачі недоліками такими, як нераціональний спосіб розв’язку, відсутність пояснювальних рисунків, схем, що впливають на відслідковування логіки розв’язку, не грубі помилки;

16 балів – відповідь, яка містить грубі помилки, або розв’язок задачі з вірним ходом, але недоведений до відповіді; розв’язок задачі з вірним ходом, який містить грубі помилки, що унеможлиблює отримання вірної відповіді;

8 балів – спроба приступити до відповіді або до розв'язку задачі;

0 балів – повна відсутність відповіді.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 100 до 200 балів.

Література:

1 Алексеев Ю. М., Вертерел А. Г. Історія України.: Навчальний посібник. - К: Каравела, 2004. - 256 с.

2 Білоцерківський В. Я. Історія України: навчальний посібник. - К: Центр учбової літератури, 2007. - 535 с.

3 Бойко О. Д. Історія України. К: ВЦ "Академія", 2001. - 656 с.

4 Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII - початок XIX ст.). - Львів: Світ, 1996. - 448 с.

5 Видатні постаті в історії України (IX - XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / В. І. Гусев, О. Г. Сокирко, В. Г. Червінський. - К: Вища школа, 2002. - 359 с.

6 Власов В.С. Історія України: 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / В.С. Власов. - К.: Генеза, 2008. - 304 с.: іл., карти.

7 Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 8 клас: Підручник для загальноосвіт. навч.закл. / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. - Х.: АН ГРО плюс, 2008. - 256 с.: іл.

8 Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2013. - 208с.

9 Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007. – 176 с.

10 Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007. - 152 с.

11 Грушевський М. С. Ілюстрована історія України. - К: Наукова думка, 1992. - 642 с.

12 Дорошенко Д. Нарис історії України.: у 2-х томах. - К.: Глобус.1992.

13 Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 1. 2006. - 799 с.

14 Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 1. 2007. - 799 с.

15 Історія українського козацтва: нариси у 2-х т. / Редкол. В. А. Смолій та ін. - К: Вид. дім Києво-Могилянської академії, Т. 2. 2007. - 723 с.

16 Історія України в особах: XIX - XX ст. / І. Войцехівська, В. Облі-цов, О. Божко та ін. - К: Україна, 1995. - 479 с.

17 Історія України в особах: Литовсько - Польська доба / О. Дзюба, М. Довбищенко та ін. - К: Україна, 1997. - 272 с.

18 Історія України в особах: Козаччина / Горобець В. М. та ін. - К: Україна, 2000. - 302 с.

19 Історія України: Навчальний посібник / Під загальною ред. В. А. Смолія. - К: Альтернатива, 1997. - 424 с.

- 20 Історія України: нове бачення / Під ред. В. А. Смолія. - К: Альтернатива, 2000. - 464 с.
- 21 Історія України: Посібник / за загальною ред. Г. Д. Темка, Л. С. Тупчієнка. - К.: Вид. центр "Академія", 2002. - 480 с.
- 22 Історія України: Навчальний посібник / Під ред. М. О. Скрипника. - К: Центр навчальної літератури, 2003. - 366 с.
- 23 Історія України: навчально-методичний посібник для семінарських занять / В. М. Литвин, А. Г. Слюсаренко, В. Ф. Колесник та ін.; за ред. В. М Литвина. - К: Знання - Прес, 2006. - 460 с.
- 24 Касьянов Г. В. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. В. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
- 25 Коріненко П. С. Новітня історія України (1939 – 2007 рр.). / П. С. Коріненко, М. В. Бармак, В. Д. Терещенко – Ч. IV. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2007. – 400 с.
- 26 Кудряченко А. І. Політична історія України ХХ століття: підручник / Кудряченко А. І., Калінічева Г. І., Костиря А. А. - К: МАУП, 2006. - 694.
- 27 Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. - К.: Літера ЛТД, 2009. - 528 с.
- 28 Лях Р.Д., Темірова Н.Р. Історія України: підруч. для 7 кл. / Р. Лях, Н. Темірова. - 4-те вид., випр. - К. : Генеза, 2003. - 190 с.: іл.
- 29 Островський В.В. Готуємося до зовнішнього незалежного оцінювання: збірник тестових завдань з історії України / В.В.Островський. - 2-ге видання, доповнене. - Тернопіль: Мандрівець, 2014. - 424 с.: іл.
- 30 Полонська - Василенко Н. Історія України. У 2. Т. - Т. 1. До середини XVII ст. - К: Либідь, 1993. - 640 с.
- 31 Полонська - Василенко Н. Історія України. У 2. Т. - Т. 2. Від середини XVII ст. до 1923 р. - К: Либідь, 1993. - 608 с.
- 32 Реєнт О. Історія України: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.: іл., карти.
- 33 Реєнт О.П., Малій О.В. Історія України: Підручн. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2010. - 240 с.
- 34 Савченко Н. М., Подольський М. К Історія України: модульний курс. Навчальний посібник. - К: Видав. "Фірма ІНКООС," "Центр навчальної літератури", 2006. - 544 с.
- 35 Свідерський Ю. Ю Давня і середньовічна історія України – Ч. І. / Ю. Ю. Свідерський, В. М. Окаринський. – Тернопіль: Астон, 2007. – 368 с.
- 36 Посібники
- 37 Свідерський Ю.Ю., Ладиченко Т.В. Романишин Н.Ю. Історія України: Підручник для 7 кл. - К.: Грамота, 2007. - 272 с.: іл.
- 38 Смолій В.А. Історія України: Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.А. Смолій, В.С. Степанков. - К.: Генеза, 2007. - 224 с.: іл., карти.
- 39 Струкевич О.К. Історія України: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.К.Струкевич. - К.: Грамота, 2009. - 288 с.: іл.
- 40 Турченко Ф.Г. історія України.: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, В.М.Мороко. - 2-ге вид. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.: іл., карти.

- 41 Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Частина перша. 1914 - 1939. Підруч. для 10-го кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко. - Вид. 3-те, виправл. та допов. - К.: Генеза, 2003. - 352 с.: іл.
- 42 Турченко Ф.Г. Новітня історія України (1939 - початок ХХІ ст.): Підручник для 11-го кл. серед. загальноосв. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, П.П.Панченко, С.М. Тимченко. - Вид. 5-те, доопрац. й допов. - К.: Генеза, 2006. - 384 с.: іл., карти.
- 43 Уривалкін О. М Історія України (середина ХІІІ - середина ХVІІ ст.). - К.: Кондор, 2005. - 281 с.
- 44 Уривалкін О. М. Історія України (кінець ХVІІ - початок ХХІ ст.). - К.: КНТ, 2007. - 433 с.
- 45 Чутський А. І. Історія України: навчальний посібник. К: МАУП. 2006. - 345 с.
- 46 Швидько Г.К. Історія України, ХVІ-ХVІІІ ст.: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г.К. Швидько. - К.: Генеза, 2008. - 336 с.: іл., карти.

1 Загальний географічний огляд земної кулі

Способи зображення Землі. Поняття про план місцевості. Горизонт. Сторони горизонту. Способи орієнтування на місцевості. Азимут. Масштаб та його види. Абсолютна і відносна висоти точок місцевості. Поняття про географічну карту. Основні відмінності географічної карти від плану місцевості. Типи карт. Особливості картографічного зображення. Спотворення на картах внаслідок кривизни Землі. Градусна сітка на карті та її елементи. Географічна широта і довгота. Значення карти в житті та господарській діяльності людини.

Форма і рух Землі. Розвиток уявлень про форму Землі. Фізико-географічне значення форми Землі. Розміри земної кулі. Добове обертання Землі та його наслідки. Місцевий, поясний і декретний час. Річний рух Землі та його наслідки. Тропіки та полярні кола.

Літосфера і рельєф. Внутрішня будова Землі. Поняття «літосфера». Типи земної кори. Зовнішні сили, що змінюють поверхню Землі. Вивітрювання. Робота вітру, текучих вод, льоду. Внутрішні сили, що зумовлюють зміни земної кори. Вулкани та райони їх поширення. Землетруси та райони їх поширення. Утворення материків і океанів. Форми земної поверхні: рівнини, низовини, плоскогір'я, гори і нагір'я. Гори складчасті, складчасто-брилові. Поняття про річкову долину. Рельєф дна Світового океану. Острови і півострови. Значення рельєфу в господарській діяльності людини.

Гідросфера. Поняття про гідросферу. Світовий кругообіг води. Світовий океан та його частини: моря, затоки, протоки. Географічне положення, особливості рельєфу, характерні риси клімату, основні морські течії та господарське освоєння океанів. Температура і солоність води. Господарське значення морів. Підземні води. Джерела. Використання підземних вод і джерел. Річка та її частини. Живлення річок. Басейни і вододіли. Канали та водосховища. Використання річок у господарській діяльності людини. Озера та їх господарське використання. Болота та їх використання. Льодовики.

Атмосфера та клімат. Поняття про атмосферу. Висота, межі та будова атмосфери. Загальна циркуляція атмосфери. Нагрівання атмосфери. Зміни температури повітря залежно від географічної широти місця та від висоти над рівнем океану. Тиск атмосфери і його вимірювання. Вітри та їх походження. Бризи, мусони, пасати. Циклони й антициклони. Водяна пара в атмосфері. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Вимірювання кількості опадів. Погода. Характеристика складових стану погоди. Спостереження за погодою. Значення вивчення погоди для господарства. Клімат. Залежність клімату від географічної широти місця, близькості моря, морських течій, рельєфу і висоти місцевості. Значення клімату в господарській діяльності людини.

Біосфера. Поняття про біосферу. Походження та поширення життя на Землі. Рослинність суходолу й океану. Тваринний світ суходолу й океану.

Географічна оболонка. Поняття про географічну оболонку. Загальні риси географічної оболонки. Поняття про природний комплекс. Взаємодія рельєфу і клімату та їх вплив на ґрунти, рослинність, тваринний світ. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людей.

Фізико-географічний огляд материків та частин світу

Фізико-географічне положення. Історія відкриття і дослідження. Рельєф. Природні ресурси. Клімат. Внутрішні води. Природні зони.

Материки та частини світу: Європа, Азія, Північна Америка, Південна Америка, Африка, Австралія і Океанія, Антарктида.

2 Географія України

2.1 Фізична географія України

Географічне положення. Предмет фізичної географії України. Географічне положення, кордони. Характеристика географічного положення України.

Рельєф, тектонічна і геологічна будова, корисні копалини. Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних та геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси. Закономірності поширення, характеристика і господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин.

Кліматичні умови та ресурси. Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температур повітря й опадів на території України. Енергетичні кліматичні ресурси. Прогноз погоди.

Внутрішні води та водні ресурси. Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Озера і водосховища. Підземні води. Болота, їх типи і поширення. Несприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водний баланс і водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони.

Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Умови ґрунтоутворення, властивості, основні генетичні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Карта ґрунтів України. Господарське використання ґрунтів. Земельні ресурси України. Охорона земельних ресурсів.

Різноманітність видового складу рослинності, закономірності поширення рослинності. Рослинні комплекси лісів, степів, луків. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Зелена книга України. Різноманітність видового складу тварин. Фауністичний склад лісів, степів, луків, боліт, водойм, Українських Карпат і Кримських гір. Тваринні ресурси, заходи з їх охорони і відтворення. Червона книга України.

Природні комплекси України і фізико-географічне районування. Умови розвитку і характерні риси природних комплексів. Взаємодія чинників і компонентів ПТК. Ландшафти та їх класифікація. Фізико-географічне районування України, його наукове і практичне значення. Господарська характеристика природних комплексів, проблеми використання й охорони. Мішані ліси. Лісостеп. Степ. Українські Карпати. Кримські гори. Чорне море. Азовське море.

Раціональне використання природних умов і природних ресурсів та їх охорона. Вплив господарської діяльності людини на природні умови і природні ресурси. Геоекологічна ситуація в Україні. Раціональне використання та охорона природних умов і природних ресурсів. Мінерально-сировинні ресурси. Кліматичні ресурси. Проблеми охорони природних систем Чорного і Азовського морів та водних ресурсів. Земельні ресурси та їх використання. Біотичні ресурси, їх

раціональне використання й охорона. Рекреаційні ресурси. Природоохоронні комплекси.

2 Економічна і соціальна географія України

Економіко-географічне і політико-географічне положення України.

Економіко-географічне положення і його господарська оцінка. Сучасний адміністративний розподіл. Геополітичні аспекти взаємодії з іншими державами, місце України на політичній і економічній карті світу.

Населення і трудові ресурси. Територіальні відмінності і чинники розміщення та густоти населення. Природні й екологічні умови, які впливають на розміщення населення. Природний рух населення. Вікова і статева структура. Демографічна ситуація і демографічна політика. Міграція населення, її види та причини.

Національний та етнічний склад населення. Українська діаспора та причини її виникнення.

Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності. Демографічні проблеми сільського населення України, шляхи їх вирішення.

Розподіл трудових ресурсів за галузями господарства та регіонами. Раціональне використання трудових ресурсів. Безробіття і його географічні аспекти.

Господарство.

Основні риси галузевої структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства.

Промисловість. Загальна характеристика розвитку і розміщення промисловості. Галузева структура, спеціалізація та основні міжгалузеві комплекси. Сучасні проблеми і перспективи розвитку та розміщення промисловості.

Паливна промисловість. Структура, місце і роль у господарському комплексі. Вугільна промисловість. Райони добування і використання вугілля. Нафтова і газова промисловість. Основні райони нафто- і газовидобутку.

Енергетична промисловість. Електроенергетика, її структура, розвиток і розміщення основних типів електростанцій. Екологічні проблеми розвитку паливно-енергетичного комплексу.

Металургійна промисловість. Структура, місце і роль у господарстві. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія чорної металургії. Кольорова металургія, основні галузі та їх розміщення. Проблеми і перспективи розвитку металургійного комплексу.

Машинобудування. Значення, місце і роль у господарстві. Структура і принципи розміщення. Розміщення окремих галузей. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку.

Хімічна промисловість. Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура. Географія окремих галузей. Проблеми і перспективи розвитку.

Лісова, деревообробна і целюлозно-паперова промисловість. Галузева структура. Лісове господарство (лісозаготівельна промисловість). Деревообробна промисловість. Целюлозно-паперова промисловість. Лісохімічна і гідролізна промисловість. Проблеми і перспективи розвитку лісопромислового комплексу.

Промисловість будівельних матеріалів. Галузева структура. Чинники розвитку і розміщення. Географія цементної, скляної, порцеляно-фаянсової промисловості.

Легка промисловість Художні промисли. Структура, принципи розміщення і географія.

Харчова промисловість. Галузева структура, особливості спеціалізації, принципи розміщення і географія. Проблеми і перспективи розвитку.

Сільське господарство. Роль, місце і значення сільського господарства. Галузева структура. Земельний фонд. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур. Вирощування картоплі та овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво.

Транспорт. Роль і значення транспорту. Основні види транспорту і особливості їх розміщення. Зовнішні економічні зв'язки України.

Соціальна сфера. Галузева структура, значення. Сфера послуг, її структура. Рекреаційно-туристське господарство, його територіальна структура.

Економічні райони. Географічний поділ праці та економічне районування. Економіко-географічна характеристика економічних районів. Донецький район. Придніпровський район. Північно-Східний район. Столичний район. Центральний район. Причорноморський район. Подільський район. Північно-Західний район. Карпатський район.

3 Економічна і соціальна географія світу

Сучасна політична карта світу. Етапи формування політичної карти світу. Типологія країн. Показники, що визначають рівень соціально-економічного розвитку країн. Форми правління та адміністративно-територіального устрою країн. Сучасна політична карта Європи, Азії, Африки, Америки, Австралії і Океанії. Міжнародні організації.

Географія світових природних ресурсів. Світові природні ресурси. Географія світових природних ресурсів: мінеральних, земельних, лісових, водних, рекреаційних, Світового океану. Ресурсозабезпеченість і ресурсозбереження.

Географія населення світу. Чисельність населення світу і його динаміка. Природний рух населення та його відтворення. Демографічна політика. Статевий і віковий склад населення. Етнічний (національний) склад населення. Найчисленніші народи і мовні сім'ї. Релігії народів світу. Нерівномірність розміщення населення на Землі. Урбанізація та її проблеми. Міське і сільське населення світу. Міграційні процеси. Трудові ресурси та зайнятість населення в різних сферах господарства країн та регіонів світу.

Світове господарство. Поняття про світове господарство та етапи його формування. Чинники і принципи розміщення. Світове господарство в період НТР, основні риси НТР. Вплив НТР на галузеву структуру та розміщення виробництва.

Географія промисловості світу. Структура промисловості. Світова паливно-енергетична система. Географія вугільної, нафтової і газової промисловості. Електроенергетика світу. Чорна і кольорова металургія, основні райони розвитку і розміщення цих галузей. Машинобудування, його структура і географія основних галузей. Хімічна промисловість.

Географія сільського господарства. Галузева структура. Особливості розміщення галузей рослинництва і тваринництва.

Географія транспорту. Значення і місце в світовому господарстві. Розвиток та розміщення найважливіших видів транспорту: залізничного, автомобільного, трубопровідного, морського, повітряного.

Міжнародні економічні зв'язки. Основні форми економічного співробітництва. Міжнародний туризм та його різновиди.

Міжнародний географічний поділ праці. Поняття про міжнародний географічний поділ праці та його особливості. Спеціалізація і кооперування, інтеграція країн світу.

Глобальні проблеми людства. Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: війни та миру, екологічна, демографічна, сировинна, енергетична, продовольча, освоєння ресурсів Світового океану, шляхи їх вирішення.

Економіко-географічна характеристика країн світу

Економіко-географічне положення. Природні умови і ресурси. Населення і трудові ресурси. Загальна характеристика господарства. Промисловість, її структура та спеціалізація. Характеристика основних галузей сільського господарства. Транспорт, його основні види та географія. Зовнішньоекономічні зв'язки.

Країни Європи і Азії: Німеччина. Великобританія. Франція. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Японія. Індія. Китай. Туреччина.

Країни Америки: США. Канада.

Загальна характеристика країн Латинської Америки.

Загальна характеристика країн Африки.

Загальна характеристика країн Австралії і Океанії.

Критерії оцінювання

Вступні випробування проводяться за тестовими технологіями в письмовій формі. Тест містить 18 тестових завдань з однією вірною відповіддю. Для виконання всіх завдань вступнику надається 1 академічна година.

За вірну відповідь на кожне із тестових завдань виставляється 5,5 тестових балів.

Література

1 Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Блій, П. Муллер, О. Шаблій. – К. : Либідь, 2004. – 740 с.

2 Весь мир: страны и столицы : энцикл. справ. / авт.-сост.: Т. Л. Шереметьева, Т. О. Рагозина. – Минск : Харвест, 2004. – 976 с.

3 Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. – 5-е вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2008. – 839 с.

4 Жук М. В. Регіональна економіка : підручник / М. В. Жук. – К. : Академія, 2008. – 416 с.

5 Країнознавство: підручник / за ред. М. С. Дорошка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2012. – 439 с.

6 Крижанівський В. П. Об'єкт і предмет країнознавства: кут зору міжнародника / В. П. Крижанівський // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2009. – Вип. 86, ч. 1. – С. 23–28.

7 Мадіссон В. В. Сучасна українська геополітика : навч. посіб. / В. В. Мадіссон, В. А. Шахов. – К. : Либідь, 2003. – 176 с.

8 Манро Д. Мир: страны, народы, достопримечательности : словарь / Д. Манро. – М. : Весь Мир, 1999. – 704 с.

9 Масляк П. О. Країнознавство : підручник / П. О. Масляк. – 2-ге вид., випр. – К. : Знання, 2008. – 292 с.

10 Політична географія і геополітика : навч. посіб. – К. : Либідь, 2007. – 255 с.

11 Попков В. В. Реванш Востока. Соотношение Запада и Востока в глобальных геополитических трансформациях (конец XX – начало XXI века) / В. В. Попков. – Харьков : Бурун Книга, 2010. – 128 с.

12 Юрківський В. М. Країни світу : довідник / В. М. Юрківський. – 2-е вид. – К. : Либідь, 2001. – 368 с.

Голови предметних екзаменаційних комісій:

Математика

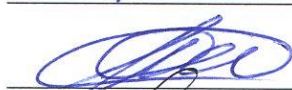
Марина РЕЗУНЕНКО

Українська мова та література

Наталія НОС

Фізика

Олексій САМОЙЛОВ

Іноземна мова

Олена ЕЛЬ КАССЕМ

Історія України

Ірина СНІЖКО

Географія

Олександр ДЕЙНЕКА